Український державний університет імені Михайла Драгоманова

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (СИЛАБУС)

«ФІЛОСОФСЬКІ СТУДІЇ»

Освітньо-наукова програма «Позашкільна освіта»

Рік навчання денна 1-й, семестр I

Форма навчання: очна (денна, вечірня), заочна

Галузь знань
А1 Освіта
Спеціальність
А1 Освітні науки
Третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти

Викладач: Гончаренко Катерина Сергіївна, завідувач кафедри, кандидат філософських наук, доцент
E-mail: k.s.honcharenko@udu.edu.ua
https://scholar.google.com.ua/citations?user=ZOJCMToAAAAJ&hl=ua

I. Основна мета навчання

Ознайомлення майбутніх докторів філософії з фундаментальними та прикладними філософськими проблемами як теоретичної та практичної бази наукових досліджень, які існують в різних галузях сучасного наукового знання.

II. Місце навчальної дисципліни в освітній програмі

Навчальна дисципліна обов'язкова
Цикл загальнонаукової підготовки

III. Обсяг навчальної дисципліни

	Денна, вечірня форма навчання	*Заочна форма навчання*
Кількість кредитів	*3*	*3*
Загальна кількість годин	*90*	*90*
Лекційні заняття	*24*	*6*
Семінарські/практичні заняття	*20*	*4*
Самостійна робота	*46*	*80*

IV. Короткий зміст навчальної дисципліни

Модуль 1. Фундаментальні філософські проблеми.
Тема 1. Ідентичність філософії як форми світогляду
Тема 2. Метафізика як розділ філософії
Тема 3. Альтернативи класичної діалектики. Нелінійне мислення
Тема 4. Загальні проблеми теорії пізнання та епістемології
Тема 5. Загальні проблеми праксеології
Модуль 2. Прикладні філософські проблеми.
Тема 1. Класична філософія природи (натурфілософія)
Тема 2. Філософія екології та біоетика
Тема 3. Класична та посткласична філософська антропологія
Тема 4. Філософія культури.
Тема 5. Традиційні проблеми соціальної філософії
Тема 6. Філософія освіти

	Тема 7. Філософія техніки та штучного інтелекту *Тема 8. Філософія історії та футурологія* *Тема 9. Філософія науки* *Тема 10. Філософська методологія* ***Модуль 3. Філософські студії у контексті освітньої програми.*** *Тема 11. Співвідношення класичних філософських традицій і сучасних підходів у формуванні дослідницької позиції. Освіта як простір конституювання національної суб'єктності та громадянської ідентичності. Філософський аналіз ролі освіти в умовах воєнного стану, поствоєнної трансформації та глобальних викликів.* *Тема 12. Аксіологічні та антропоцентричні засади філософської підготовки. Інтеграція українського філософського дискурсу в європейський і світовий науково-освітній простір. Критичний аналіз постколоніальних і деколоніальних підходів у філософії освіти та соціальної філософії.*
V. Результати навчання	**ПРН1.** Володіти концептуальними та методологічними знаннями і поняттями філософії як теоретичної та практичної бази наукових досліджень, ефективно обговорювати питання та обстоювати власну точку зору. **ПРН2.** Знати основні положення академічної доброчесності та наукової етики. **ПРН11.** Вміти брати участь у наукових дискусіях, вільно спілкуватися з колегами, широкою науковою спільнотою та суспільством у цілому з питань, що стосуються сфери наукових та експертних знань, використовувати академічну українську та іноземну мови у професійній діяльності та дослідженнях. **ПРН13.** Вміти оцінювати здобутки та визначати перспективи власної наукової діяльності, здійснювати критичний аналіз, оцінку та синтез нових і комплексних ідей, розвивати їх у передових контекстах професійної та наукової діяльності.
VI. Порядок і критерії оцінювання	Підсумковий контроль: екзамен Поточний контроль: оцінювання на заняттях, виконання індивідуальних завдань **Критерії оцінювання** Під час усних відповідей: повнота розкриття питання; логіка викладення, культура мовлення; впевненість та аргументованість; використання основних та додаткових інформаційних джерел; аналітичні міркування, вміння робити порівняння, висновки. Під час виконання письмових завдань: повнота розкриття питання; цілісність, систематичність, логічна послідовність, вміння формулювати висновки; акуратність оформлення письмової роботи. **Рівень відповідності критеріям** Творчий рівень (90 – 100 балів). Здобувач засвоїв навчальну дисципліну повністю, вільно володіє навчальним матеріалом, успішно і креативно вирішує питання, аргументовано висловлює свої думки, займається самоосвітою, може брати активну участь у наукових проєктах і конкурсах. Високий рівень (80 – 89 балів). Здобувач засвоїв навчальну дисципліну в необхідному обсязі, володіє навчальним матеріалом у межах навчальної дисципліни, виконав завдання до кожної теми, проте у відповідях допускає деякі неточності. Достатній рівень (70 – 79 балів). Здобувач засвоїв навчальну дисципліну в повному обсязі, але нерівномірно володіє навчальним матеріалом, здатний його аналізувати, проте не може сформулювати висновки досить ґрунтовно. Задовільний рівень (65 – 69 балів). Здобувач загалом опанував навчальну дисципліну, але більшість тем засвоїв поверхово. Низький рівень (60 – 64 балів). Здобувач загалом засвоїв навчальну дисципліну, але дуже поверхово, володіє навчальним матеріалом на елементарному рівні і фрагментарно, не може самостійно викласти зміст більшості тем. Незадовільний рівень:

	35 – 59 балів з можливістю повторного складання. Здобувач частково засвоїв навчальну дисципліну, не засвоїв більшості тем, володіє елементарними знаннями з навчальної дисципліни, не вміє логічно, послідовно, грамотно висловлювати думку; 0 – 34 балів з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни. Здобувач не виконав більшості завдань, не володіє навчальним матеріалом.
VII. Політика курсу	**Загальні правила під час занять**: *взаємоповага*; *активна участь* у дискусіях та обговореннях; *вимкнення гаджетів* (під час онлайн-занять вимкнення звуку); *запис матеріалу*: можна записувати матеріал лекцій, але фотографувати екрани презентацій/схем/малюнків лише з дозволу викладача. **Дедлайни та умови для перескладання**: *чіткі дедлайни*: всі завдання мають бути виконані та здані до зазначеного терміну (реферат); *обґрунтування пропусків*; *перескладання*: можливість перескладання зазвичай передбачається, але лише в усній формі (курс спрямований на високий розвиток комунікативних навичок, участь в дискусіях тощо). **Академічна доброчесність**: *самостійна робота*: завдання мають виконуватися самостійно, в разі посилання на матеріали – цитування джерел; *плагіат є неприпустимим*. **Зворотній зв'язок**: викладач регулярно надає зворотній зв'язок в разі коректного звернення усталеними нормами – засобами (корпоративна електронна адреса). **Індивідуальні консультації**: при виникненні питань, здобувачі мають можливість звернутися до викладача за індивідуальною консультацією.
VIII. Основні інформаційні ресурси	1. Андрущенко В.П., Волинка Г.І. Мозгова Н.Г. та ін. Філософія. Природа, проблематика, класичні розділи: Навч. посібн. За ред. Г.І. Волинки. 3-є вид. Київ: Каравела. 2021. 368 с.; 2. Абисова М., Гончаренко К. Комунікативні стратегії в глобалізованому світі. Навчальний посібник. Київ, 2025. 104 с.; 3. Аристотель. Метафізика. Пер. з давньогрецьк. О. Панича. Київ: Темпора. 2022. 848 с.; 4. Лакс М. Метафізика. Сучасний вступний курс. 2-е вид. Київ: Дух і Літера. 2021. 608 с.; 5. Краковецький О. Chat GPT, DALLE, Midjorney: Як генеративний штучний інтелект змінює світ. Київ: Boock Chef. 2024. 190 с.; 6. Фукуяма Ф. Ідентичність. Потреба в гідності й політика скривдженості. Пер. з англ. Т. Сахно. Київ: Наш Формат. 2020. 192 с.; 7. Мак Таґарт Дж. Е. Природа існування. Т. 1. Пер. з англ. Ю. Олійник. Київ: Темпора. 2022. 536 с.; 8. Мак Таґарт Дж. Е. Природа існування. Т. 2. Пер. з англ. Ю. Олійник. Київ: Темпора. 2022. 912 с.; 9. Мендовз Д. Мистецтво мислити системно. Розв'язання проблем від особистого до глобального масштабу. Пер. з англ. Ю. Шекет. Харків: Віват. 2024. 304 с.

Обговорено та затверджено на засіданні кафедри позашкільної освіти 25.08.2026 р., протокол № 1